

Αθήνα, 27/06/1995

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Την ανάγκη οικονομικής μεταρρύθμισης, συγκρότησης του κοινωνικού κράτους, αναμόρφωσης του δημοσίου τομέα και δυναμικής εξωτερικής πολιτικής, υποστήριξε ο κ. **Κώστας Σημίτης**, μιλώντας σήμερα σε εκδήλωση που πραγματοποιήσαν στο ξενοδοχείο Χίλτον, το Γαλλικό Εμπορικό Επιμελητήριο Ελλάδος, το Ελληνογερμανικό Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο, το Ιταλικό Εμπορικό Επιμελητήριο για την Ελλάδα και το Ελληνοβρετανικό Εμπορικό Επιμελητήριο.

Αναφερόμενος στην ανάγκη να υπάρξει μια γενικότερη μεταρρύθμιση και αναγεννητική προσπάθεια, προκειμένου ως χώρα ως κοινωνία και ως πολίτες να αντιμετωπίσουμε τα πολλαπλά και οξυμένα προβλήματα, ο υπουργός Βιομηχανίας, Ενέργειας, Τεχνολογίας και Εμπορίου τόνισε ότι η κοινωνία βρίσκεται στη δίνη μιας βαθιάς και πολύπλευρης κρίσης. Η οικονομία ταλανίζεται από τα διαρθρωτικά της προβλήματα, ενώ καλείται να αντιμετωπίσει τις προκλήσεις της οικονομικής και νομισματικής Ένωσης και της προσαρμογής της στο νέο διεθνές περιβάλλον. Ο δημόσιος τομέας εμφανίζεται ανήμπορος και αναποτελεσματικός να αντιμετωπίσει τις ανάγκες της εποχής μας. Το πολιτικό σύστημα παρουσιάζει συμπτώματα γήρανσης και αποσύνθεσης. Η πολιτική αντιμετωπίζει προβλήματα αποδόμησης και κρίσης. Τα κόμματα έχουν μετατραπεί σε μηχανισμούς νομής εξουσίας και ικανοποίησης προσωπικών επιδιώξεων.

Μιλώντας για τις αιτίες που προκάλεσαν τα παραπάνω προβλήματα, ο κ. **Σημίτης** επισήμανε ότι αυτές είναι πολύ σημαντικές. Και τούτο διότι τα προβλήματα αυτά οφείλονται στην υποकुουλτούρα των πελατειακών σχέσεων, του λαϊκισμού και της πολιτικής. Δημιουργούνται εξαιτίας των ενδογενών ανεπαρκειών και αγκυλώσεων του πολιτικού μας συστήματος. Προέρχονται από το μοντέλο στρεβλής ανάπτυξης και την αδυναμία υλοποίησης μακρόπνοων πολιτικών. Προκαλούνται από την έλλειψη ολοκληρωμένων στρατηγικών και επεξεργασμένων προτάσεων. Συνδέονται με το μοντέλο διακυβέρνησης και τους τρόπους λειτουργίας του. Επίσης οφείλονται στην απουσία μιας βαθύτερης επιστημονικής αξιολόγησης και τεχνοκρατικής ανάλυσης των αιτιών που τα προκάλεσαν στην έλλειψη ενός συστηματικού και γόνιμου διαλόγου καθώς και στον εξοβελισμό των ιδεών, των θέσεων και των απόψεων από το χώρο της πολιτικής και των κομμάτων.

Γι' αυτό υπογράμισε ο υπουργός Βιομηχανίας και Εμπορίου κ. **Κώστας Σημίτης**, το αίτημα της οικονομικής μεταρρύθμισης, της συγκρότησης του κοινωνικού κράτους, της αναμόρφωσης του δημοσίου τομέα και της δυναμικής εξωτερικής πολιτικής, είναι ζωτικής σημασίας. Το αίτημα αυτό μπορεί να υλοποιηθεί αν θέσουμε εφικτούς στόχους, αν δούμε ρεαλιστικά την κοινωνική και οικονομική πραγματικότητα, αν δεν υποβαθμίσουμε τις δυνατότητες καθώς και τις αδυναμίες μας. Αλλά και αν ακολουθήσουμε μια εθνική αναπτυξιακή στρατηγική.

Όσον αφορά την ανάγκη **οικονομικής μεταρρύθμισης**, ο Υπουργός Βιομηχανίας, Ενέργειας, Τεχνολογίας και Εμπορίου **κ. Κώστας Σημίτης**, επεσήμανε ότι η ελληνική οικονομία αντιμετωπίζει τρία χρόνια προβλήματα:

- μακροοικονομική ανισορροπία με υψηλά δημόσια ελλείμματα, μεγάλο δημόσιο χρέος και παρατεταμένο πληθωρισμό,
- μείωση των ιδιωτικών επενδύσεων και πτώση της ανταγωνιστικότητας των εγχώριων προϊόντων με αποτέλεσμα την μείωση των μεριδίων στην διεθνή αγορά και την έξαρση των εισαγωγών,
- συρρίκνωση πραγματικών εισοδημάτων για μεγάλες κατηγορίες του πληθυσμού και ταυτόχρονη υποβάθμιση του συστήματος κοινωνικής πρόνοιας με αποτέλεσμα την ένταση των ανισοτήτων και την εξάπλωση φαινομένων κοινωνικού αποκλεισμού, σχεδόν άγνωστων μέχρι τώρα στην ελληνική πραγματικότητα.

Τα τρία αυτά προβλήματα σήμερα συνυπάρχουν. Σε παλαιότερες περιόδους ήταν δυνατό να ανταλλάξεις το ένα με το άλλο. Να αυξήσεις τα ελλείμματα για να βελτιώσεις τα εισοδήματα για παράδειγμα. Η δυνατότητα αυτή δεν υπάρχει πιά.

Το άνοιγμα των διεθνών αγορών, η ανάγκη δραστικών δημοσιονομικών προσαρμογών, η αυξανόμενη σημασία της νέας τεχνολογίας και γνώσης, η ταχύτητα αλλαγής προϊόντων και υπηρεσιών, έχουν επιφέρει τόσο σημαντικές ανακατατάξεις, ώστε απαιτούνται νέες προσεγγίσεις στα προβλήματα.

Από τον βαθμό ανταπόκρισης σε αυτές τις προκλήσεις θα καθοριστεί η θέση της ελληνικής οικονομίας στον διεθνή ανταγωνισμό, η δυνατότητα αύξησης της ευημερίας των πολιτών και η κοινωνική συνοχή.

Κλειδί στην προσπάθεια αυτή είναι η επικράτηση μίας νέας μεταρρυθμιστικής αντίληψης. Μέχρι σήμερα η ανάγκη προσαρμογής αντιμετωπιζόταν και αντιμετωπίζεται ως κίνδυνος, που πρέπει να αποφευχθεί, και όχι ως στόχος που πρέπει να κερδηθεί. Γιαυτό χρειάζεται μια **οικονομική μεταρρύθμιση** που διευκολύνει την προσαρμογή και όχι την συντήρηση, υποστηρίζει την προσπάθεια αλλαγής και όχι την αποφυγή της.

Οι άξονες της οικονομικής μεταρρύθμισης θα είναι τρεις και θα αναφέρονται σε:

- Μία νέα πολιτική ανταγωνιστικότητας.
- Μία στρατηγική αναβάθμισης του κοινωνικού κράτους.
- Την κατοχύρωση μίας κοινωνικά δίκαιης, αλλά και αποτελεσματικής πολιτικής για την σταθεροποίηση και την ανάπτυξη της οικονομίας.

Η διείδυση των προϊόντων σε μία αγορά, είτε εγχώρια είτε διεθνή, αποτελεί αναμφίβολα το αναγκαίο κριτήριο ανταγωνιστικότητας και τον τελικό σκοπό μιας αναπτυξιακής πολιτικής. Πρέπει όμως αυτή η διείδυση των προϊόντων να οδηγεί σε ταυτόχρονη αύξηση της ευημερίας των παραγωγών και να μην επιτυγχάνεται μέσω στρεβλώσεων και παρεμβάσεων που τελικά μειώνουν την ευημερία του κοινωνικού συνόλου.

Στόχος μας πρέπει να είναι η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας, που θα οδηγεί στη διαμόρφωση συνθηκών οι οποίες θα προωθούν την οικονομική ανάπτυξη και θα συντελούν στην αύξηση της κοινωνικής ευημερίας. Επίσης, θα πρέπει η ανταγωνιστικότητα να είναι διατηρήσιμη, αποτελεσματική, κοινωνικά δίκαιη και όχι εχθρική στο περιβάλλον.

Η πολιτική μας δεν μοιάζει με το σύστημα της κρατικής προστασίας που βασίζεται στις πελατειακές και συντεχνιακές σχέσεις για να συντηρεί ό,τι δεν μπορεί να επιβιώσει. Δεν μοιάζει ούτε με την νεοφιλελεύθερη εγκατάλειψη των επιχειρήσεων, που με το πρόσχημα ότι η βιομηχανική πολιτική δεν είναι απαραίτητη, πολλές φορές οδηγεί σε ακόμα οξύτερες μορφές πελατειακών ρυθμίσεων και εύνοιας.

Ιδιαίτερη σημασία για την βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και τον εκσυγχρονισμό των επιχειρήσεων και της παραγωγής, έχει η αναβάθμιση του ανθρώπινου παράγοντα.

Ετσι, στόχος μας πρέπει να είναι η θέσπιση ενός νέου συστήματος κινήτρων για την προσέλκυση, την αναβάθμιση και τις αμοιβές του ανθρώπινου δυναμικού. Διότι σήμερα, η ανταγωνιστικότητα μιάς επιχείρησης εξαρτάται ολοένα και περισσότερο από την ικανότητά της να προσαρμόζεται έγκαιρα στις τεχνολογικές εξελίξεις, να βελτιώνει την ποιότητα των προϊόντων της και να αξιοποιεί με συστηματικό τρόπο τις ευκαιρίες διείσδυσης σε νέες αγορές. Όλες αυτές οι δραστηριότητες βασίζονται σε μεγάλο βαθμό στην αναβάθμιση του ανθρώπινου παράγοντα, στην παραγωγική διαδικασία.

Ενα άλλο σημαντικό στοιχείο μιάς νέας οικονομικής μεταρρύθμισης είναι ο προσδιορισμός του ρόλου του κράτους. Στόχος μας πρέπει να είναι η διαμόρφωση και εφαρμογή ενός σύγχρονου ρόλου του κράτους στην οικονομική διαδικασία. Ο σημερινός κρατικός μηχανισμός δεν μπορεί να ανταποκριθεί στο ρόλο του. Δεν διαθέτει σε επαρκή αριθμό τους ανθρώπους με τις γνώσεις και τις ικανότητες να σχεδιάσουν για το μέλλον ούτε τα απαραίτητα θεσμικά και τεχνικά μέσα. Η καθήλωση των μισθών, η ισοπεδωτική μεταχείριση, τα πελατειακά δίκτυα έχουν εκδιώξει και αποτρέπουν την είσοδο του πιο ικανού προσωπικού. Η δημιουργία ανεξάρτητων οργανισμών ή αυτόνομων αρχών, τα οποία θα μπορούσαν να καλύψουν μερικά τις ανάγκες προετοιμασίας των στρατηγικών αποφάσεων, συναντά την έντονη αντίδραση της υπάρχουσας υπαλληλίας και των καθιερωμένων πελατειακών και συγκεντρωτικών μηχανισμών. Γι' αυτό χρειάζεται μια ουσιαστική διοικητική μεταρρύθμιση.

Πολλές φορές, η κρατική ιδιοκτησία των επιχειρήσεων συνοδεύεται και από σοβαρές παρεμβάσεις στην αγορά και οδηγεί βαθμιαία στην εμπέδωση συμφερόντων και προνομίων διοικητικών μηχανισμών, προμηθευτών, εργολάβων, συνδικαλιστών και πολλών άλλων.

Συχνά, η υπεράσπιση της κατάστασης αυτής γίνεται με τον αναθεματισμό της αγοράς, την επίκληση ανύπαρκτων κοινωνικών συμφερόντων και την προβολή της πανάκειας του κρατισμού, ακόμα και στις πιο απλές οικονομικές δραστηριότητες.

Τα πράγματα όμως έχουν αλλάξει πολύ. Ας διευκρινίσουμε μερικές απλές αρχές. Η αγορά και ο ανταγωνισμός δεν είναι ούτε ιδεολογικό λάβαρο, ούτε ανάθεμα. Είναι εργαλεία οικονομικής πολιτικής, για να πετύχουμε τους στόχους της ανάπτυξης του τόπου και της ευημερίας του κοινωνικού συνόλου. Ο βαθμός ελευθερίας τους, οι ρυθμιστικοί μηχανισμοί και η έκταση της κρατικής παρέμβασης πρέπει να καθορίζονται ανάλογα με τις οικονομικές συνθήκες έτσι ώστε να επιτυγχάνονται καλύτερα αυτοί οι στόχοι.

Η αγορά ως διαδικασία λήψεως κοινωνικών αποφάσεων λειτουργεί ικανοποιητικά όσον αφορά τρέχοντα θέματα, θέματα διαχείρισης και όχι μακροπρόθεσμης στρατηγικής. Κοινωνικές αποφάσεις στρατηγικής σημασίας ή με επιπτώσεις σε βάθος χρόνου δεν μπορούν να ληφθούν από τον απρόσωπο μηχανισμό της αγοράς ή μόνον από την αγορά. Οι αποκαλούμενες προβληματικές επιχειρήσεις είναι ένα παράδειγμα όπου η παρουσία του κράτους δρά αρνητικά. Η ένταξη στον ανταγωνισμό και ένα διαφορετικό ιδιοκτησιακό καθεστώς θα έχουν καλύτερα αποτελέσματα για το κοινωνικό σύνολο. Η δημιουργία της υποδομής για την κοινωνία της πληροφορίας, υλικής και άυλης, είναι ένα παράδειγμα, όπου η εναπόθεση της εξέλιξης μόνο στις δυνάμεις της αγοράς θα έχει αρνητικές συνέπειες. Η πολιτεία πρέπει να πάρει πρωτοβουλίες.

Θα πρέπει λοιπόν, μια πολιτική οικονομικής ανάπτυξης να έχει μία σημαντική συνιστώσα ιδιωτικοποιήσεων επιχειρήσεων και οργανισμών, που δεν έχουν πλέον στρατηγική σημασία και δεν αντιστοιχούν σε φυσική μονοπωλιακή διάρθρωση, όπως και θα πρέπει να έχει μία συνιστώσα δραστηριοποίησης του κράτους ως στρατηγείου, δημιουργού του πλαισίου ανάπτυξης, καθοριστή των κανόνων του παιχνιδιού.

Όσον αφορά την ανάγκη **συγκρότησης ενός νέου κοινωνικού κράτους**, ο Υπουργός Βιομηχανίας, Ενέργειας, Τεχνολογίας και Εμπορίου **κ. Κώστας Σημίτης**, υποστήριξε ότι στην πορεία της οικονομικής ανόρθωσης, ακόμα και κατά τη διάρκεια ενός σταθεροποιητικού προγράμματος, θα πρέπει να λαμβάνεται μέριμνα προστασίας του πολίτη και ιδιαίτερα των πιο αδύναμων στρωμάτων. Αλλιώς, υπάρχει σοβαρός κίνδυνος η σταθεροποίηση να οδηγεί σε αυξημένη κοινωνική ανισότητα και αδικία.

Επίσης, η συγκρότηση ενός νέου κοινωνικού κράτους είναι επιβεβλημένη λόγω των οξυμένων διαρθρωτικών προβλημάτων της Ελληνικής Οικονομίας και της μεγάλης οικονομικής κρίσης που αντιμετωπίζουμε. Μιάς κρίσης που αποσθρώνει την κοινωνική συνοχή. Μιας κρίσης που διευρύνει τις κοινωνικές αντιθέσεις. Μιάς κρίσης που επιτείνει τα φαινόμενα κοινωνικού αποκλεισμού και νέας φτώχειας. Μιάς κρίσης που ενισχύει ολοένα και περισσότερο τα αρνητικά στοιχεία ενός συστήματος, που στερεί το δικαίωμα στην εργασία, που αρνείται την ισότητα των ευκαιριών, που περιφρονεί τον άνθρωπο και αδιαφορεί για τις κοινωνικές, οικονομικές, μορφωτικές και πολιτιστικές ανάγκες των πολιτών. Γι' αυτό στόχος μας πρέπει να είναι η συγκρότηση ενός σύγχρονου κοινωνικού κράτους, το οποίο θα στηρίζεται σ' ένα πλέγμα μηχανισμών κοινωνικής ασφάλειας και προστασίας. Βασικές προτεραιότητες ενός τέτοιου κράτους πρέπει να είναι η κάλυψη των αναγκών υγείας, πρόνοιας και κοινωνικής ασφάλισης, η ενίσχυση της απασχόλησης και η δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, η εξασφάλιση ίσων ευκαιριών στον τομέα της εκπαίδευσης, του πολιτισμού και της ψυχαγωγίας, η φροντίδα για την προστασία του περιβάλλοντος και της ποιότητας ζωής, η

αποφυγή των φαινομένων κοινωνικής περιθωριοποίησης και απαξίωσης ευρύτερων κοινωνικών στρωμάτων.

Μιλώντας για την ανάγκη κατοχύρωσης μιάς κοινωνικά δίκαιης αλλά και αποτελεσματικής πολιτικής για την ανάπτυξη της οικονομίας, ο **κ. Κώστας Σημίτης**, ανέφερε ότι διανύουμε σήμερα μία περίοδο σταθεροποίησης των οικονομικών μεγεθών με αξιοσημείωτα αποτελέσματα. Η μείωση του πληθωρισμού, η αύξηση των φορολογικών εσόδων, ο περιορισμός των δαπανών και η συναλλαγματική σταθερότητα, αποτελούν σημαντικά επιτεύγματα της πολιτικής μας και διαμορφώνουν ένα ευνοϊκό μακροοικονομικό περιβάλλον για την αύξηση των επενδύσεων και την οικονομική ανάπτυξη. Καθώς οι μακροοικονομικοί στόχοι επιτυγχάνονται, πρέπει να στρέψουμε την προσοχή μας στην αντιμετώπιση και άλλων προβλημάτων που συνδέονται με τη σταθεροποιητική πολιτική. Το κυριώτερο από τα προβλήματα αυτά αφορά την κοινωνική κατανομή του κόστους σταθεροποίησης. Πρέπει, επίσης, να φροντίσουμε για εκείνες τις θεσμικές αλλαγές που θα κάνουν αδύνατη την επανάληψη της δημοσιονομικής αφροσύνης και θα κατοχυρώνουν τις επιτυχίες της σταθεροποίησης.

Κανένα πρόγραμμα σταθεροποίησης δεν πρόκειται να διαρκέσει πολύ ή να είναι αποτελεσματικό, εάν προηγουμένως δεν έχει δοθεί μία ευκρινής απάντηση στο ερώτημα ποιά στρώματα και φορείς θα φέρουν το βάρος της προσαρμογής. Δεκαετίες στρεβλής ανάπτυξης, κρατικής προστασίας και συντεχνιακών πιέσεων έχουν δημιουργήσει εδραιωμένα συμφέροντα που αφαιρούν τον κοινωνικό πλούτο από τους αληθινούς παραγωγούς, τους πράγματι εργαζόμενους, τις ανταγωνιστικές επιχειρήσεις και τους ευσυνείδητους επαγγελματίες.

Μία σταθεροποιητική πολιτική πρέπει να διακρίνει ανάμεσα σε εκείνους που στηρίζονται στην παραοικονομία και τις παρασιτικές δραστηριότητες και σε εκείνους που συμβάλλουν στην παραγωγική διαδικασία. Να προσπαθήσει να εξουδετερώσει τα συμφέροντα της πρώτης κατηγορίας και να αυξήσει τα κίνητρα δραστηριότητας της δεύτερης.

Για να αντιμετωπιστεί η κατάσταση αυτή, πρέπει να επιχειρήσουμε μία τολμηρή δημοσιονομική μεταρρύθμιση και στην φορολογία και στις δαπάνες. Το σύνολο των φορολογικών επιβαρύνσεων της εργασίας και των επιχειρηματικών κερδών είναι σήμερα υψηλό. Η μείωσή τους θα αυξήσει τα κίνητρα εργασίας και παραγωγικών δραστηριοτήτων, ενώ ταυτόχρονα θα αντισταθμίσει κάπως την παρατεταμένη συμπίεση των εισοδημάτων αυτών.

Η μείωση της φορολογίας των εισοδημάτων εργασίας και επιχειρήσεων θα πρέπει να αντισταθμιστεί από την πάταξη της φοροδιαφυγής πολλών επαγγελματικών κατηγοριών, την μείωση των φορολογικών προνομίων που απολαμβάνουν αρκετοί και την αύξηση της φορολογίας του πλούτου.

Η οικονομική πολιτική έχει θέσει σήμερα ως ταυτόχρονους στόχους την μείωση του πληθωρισμού και την συναλλαγματική σταθερότητα, την μείωση των ελλειμμάτων και του δημόσιου χρέους και, επίσης, την ενίσχυση των επενδύσεων και της καταναλωτικής δυνατότητας.

Οι δύο πρώτοι στόχοι απαιτούν μία αυστηρή νομισματική και δημοσιονομική πολιτική με υψηλά πραγματικά επιτόκια και σφικτή πιστωτική πολιτική. Αντίθετα, ο τρίτος στόχος υποβοηθείται κυρίως με μία πολιτική χαμηλών επιτοκίων και πιστωτικών διευκολύνσεων.

Απαιτείται πλέον ένας σαφής διαχωρισμός βραχυχρόνιας σταθεροποίησης και μακροχρόνιας ανάπτυξης. Για την πρώτη θα χρειασθούν ακόμη για πολύ και τα υψηλά πραγματικά επιτόκια και οι περιορισμοί στις δαπάνες και τις πιστώσεις. Μπορούν όμως να υπάρξουν παράλληλα και μέτρα αναπτυξιακής προοπτικής, όπως η τόνωση του ανταγωνισμού των επιχειρήσεων, οι υποδομές, η εισαγωγή νέων τεχνολογιών και η αναβάθμιση του ανθρώπινου δυναμικού που περιέγραψα προηγουμένως.

Οι δύο αυτές κατηγορίες δεν πρέπει να συγχέονται. Τα εθνικά εργαλεία πολιτικής δεν πρέπει να ενδίδουν σε πιέσεις βραχυχρόνιας αναθέρμανσης της οικονομίας και οι επενδυτικοί πόροι δεν πρέπει με κανένα τρόπο να χρησιμοποιηθούν ως πλάγιο μέσο καταναλωτικών δαπανών ή αντιπαραγωγικών επιδοτήσεων. Η σημερινή συγκυρία επιτρέπει μάλιστα ένα ορατό διαχωρισμό:

- Τα εθνικά εργαλεία οικονομικής πολιτικής, όπως είναι τα επιτόκια, η συναλλαγματική ισοτιμία, οι φόροι και οι δαπάνες, πρέπει να χρησιμοποιηθούν για την σταθεροποίηση της οικονομίας, τη μείωση του πληθωρισμού και τον περιορισμό των ελλειμμάτων.
- Το Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης και οι μεταρρυθμίσεις της Ενιαίας Αγοράς πρέπει να αποτελέσουν τον επενδυτικό και τον θεσμικό μοχλό της αναπτυξιακής πολιτικής.

Ταυτόχρονα, θα πρέπει να υπάρξει μια δημοσιονομική μεταρρύθμιση που θα κατοχυρώνει τις σημερινές κατακτήσεις και δεν θα επιτρέπει την επανάληψη της επεκτατικής απερισκεψίας των προηγούμενων περιόδων. Διαφορετικά δεν θα μπορέσουμε να ξεφύγουμε από την διαδοχή των φάσεων χαλάρωσης και σταθεροποίησης που είδαμε στις προηγούμενες περιόδους, που και η μία και η άλλη προκαλούν σοβαρές στρεβλώσεις στα κίνητρα οικονομικής δραστηριότητας. Η δημοσιονομική μεταρρύθμιση πρέπει να στοχεύει:

- Στη φορολογική δικαιοσύνη με την μονιμοποίηση των μέτρων πάταξης φοροδιαφυγής και συστηματικής διεύρυνσης της φορολογικής βάσης παράλληλα με την μείωση της φορολογίας των παραγωγικών δραστηριοτήτων.
- Σε νέες διαδικασίες κατάρτισης, εφαρμογής και αξιολόγησης του Προϋπολογισμού Δαπανών με σκοπό την μείωση της σπατάλης, την εξάλειψη των αδικαιολογήτων προνομίων και την έγκαιρη γνώση και πληροφόρηση του κοινωνικού συνόλου για τη σκοπιμότητά τους και την ωφέλεια ή στρέβλωση που προκαλούν.
- Στον περιορισμό της δυνατότητας των κυβερνήσεων, της τοπικής αυτοδιοίκησης και των δημοσίων επιχειρήσεων και οργανισμών να δημιουργούν υπέρογκα ελλείμματα και να τα κληρονομούν στους διαδόχους τους για την εξυπηρέτηση πελατειακών και κομματικών συμφερόντων. Ας υπάρξει επιτέλους και ατομική ευθύνη εκείνων που δημιουργούν δαπάνες χωρίς συνείδηση του κοινωνικού κόστους των δραστηριοτήτων τους.

Αναφερόμενος στην ανάγκη **αναμόρφωσης του Δημόσιου Τομέα**, ο Υπουργός Βιομηχανίας, Ενέργειας, Τεχνολογίας και Εμπορίου **κ. Κώστας Σημίτης**, υποστήριξε ότι ο Δημόσιος Τομέας έχει υποστεί πολλά και από την απερίσκεπτη πολιτική προσλήψεων που ακολουθείται στη φάση της δημοσιονομικής επέκτασης και από την συρρίκνωση και ισοπέδωση των αμοιβών που εφαρμόζεται στις περιόδους σταθεροποίησης.

Ο Δημόσιος Τομέας, όμως πρέπει να είναι ένας από τους πύο επιτελικούς και άξιους μηχανισμούς ενός σύγχρονου κράτους. Δεν είναι χώρος για να στοιβάξει κανείς ανέργους και ανειδίκευτους, ούτε ευκαιρία τακτοποίησης κομματικών και πελατειακών συμφερόντων.

Η παρατεταμένη κρίση και αναποτελεσματικότητα του Δημόσιου Τομέα κάνει επιτακτική τη διαμόρφωση μίας νέας πολιτικής που θα κατοχυρώνει:

- Την καταπολέμηση της πελατειακής νοοτροπίας. Υπάρχουν πολλοί θύλακες όπου ανθίζει. Παράδειγμα είναι η πλήρωση θέσεων στις εκπροσωπήσεις του κράτους στο εξωτερικό.
- Την αδιάβλητη διαδικασία προσλήψεων στην κατεύθυνση του ισχύοντος νόμου 2190.
- Την έμφαση στην πρόσληψη ειδικευμένων και σύγχρονα καταρτισμένων στελεχών, ικανών να κατανοήσουν τα σύνθετα σημερινά προβλήματα και να συμβάλουν στην αντιμετώπισή τους. Την ένταξή τους στις ανάλογες θέσεις για να συμμετέχουν στη λήψη των αποφάσεων.
- Την αλλαγή του συστήματος κινήτρων και αμοιβών των στελεχών του Δημόσιου Τομέα. Η συνέχιση του σημερινού ισοπεδωτικού συστήματος ούτε την αξιοκρατία ευνοεί, ούτε ικανά στελέχη θα προσελκύσει στο μέλλον.
- Τη δημιουργία αυτόνομων οργανισμών και αρχών για να ανταποκριθούν σε εξειδικευμένες αποστολές.
- Τη χρησιμοποίηση όλων των απασχολούμενων στο Δημόσιο σε όλες τις θέσεις του Δημοσίου. Πρέπει να ξεπεραστεί το φαινόμενο, οι απασχολούμενοι να μένουν σε θέσεις χωρίς αντικείμενο όταν επέρχεται αλλαγή συνθηκών και πολιτικών, ενώ ταυτόχρονα και να σπανίζουν υπάλληλοι σε νέους σημαντικούς τομείς.

Όσον αφορά την ανάγκη **μίας δυναμικής εξωτερικής πολιτικής**, ο **κ. Κώστας Σημίτης** υπογράμμισε ότι οι διεθνείς μας σχέσεις μπορεί και πρέπει να συμβάλουν αποφασιστικά στην ανάπτυξη. Σήμερα η συνεισφορά τους είναι περιορισμένη.

Η εξωτερική πολιτική μας είναι αμυντική. Κύρια επιδίωξή της είναι η συγκράτηση «των αντιπάλων», οι έλεγχοι των κινδύνων. Όλα τα εθνικά μας θέματα είναι θέματα που έχουν σχέση με ενέργειες που έγιναν εις βάρος μας. Το κύριο εθνικό μας θέμα, η παρουσία μας με σημαντικό ρόλο στη βαλκανική και ευρωπαϊκή

σκηνή, δεν έχει αναγορευθεί σε εθνικό θέμα. Η εξωτερική πολιτική οφείλει να ανοίγει δυνατότητες, να δημιουργεί ευκαιρίες, να προάγει τη θέση της χώρας σε όλους τους τομείς και στον οικονομικό.

Ο απελευθερωτικός εθνικισμός που σαρώνει την Ανατολική Ευρώπη έχει επηρεάσει και τις αντιλήψεις στη χώρα μας. Εδώ παίρνει, όμως, μερικές φορές τη μορφή σωβινισμού και ξενοφοβίας. Οι εχθροί αυξάνονται και ταυτόχρονα οι οραματισμοί για νικηφόρες αναμετρήσεις -πολιτικές, οικονομικές- με όλους τους γείτονές μας και όλες τις μεγάλες δυνάμεις. Η ιστορία του νεοελληνικού κράτους δείχνει ότι πετύχαμε τότε μόνο όταν δημιουργήσαμε ή αξιοποιήσαμε διεθνείς συμμαχίες. Η νοοτροπία του ηρωικού ανάδελφου λαού, του εθνοκεντρισμού, υπονομεύει την εξέλιξη της κοινωνίας μας. Εγκυμονεί τον κίνδυνο εξευτελισμών και περιθωριοποίησης.

Η προσπάθειά μας πρέπει να έχει δύο κατευθύνσεις, την Ευρωπαϊκή Ένωση και τα Βαλκάνια.

Το ευρωπαϊκό οικοδόμημα που θα στηρίζεται σε δημοκρατία και κοινωνική δικαιοσύνη είναι ακόμη ζητούμενο. Οι Συμφωνίες του Μάαστριχτ δεν αποσαφήνισαν τις επιδιώξεις των συμμετεχόντων. Αυτό όμως σημαίνει ότι για μας υπάρχει ακόμη καιρός να ξεκαθαρίσουμε τί μας συμφέρει και τί δεν μας συμφέρει. Να προσδιορίσουμε ακόμη και σε λεπτομέρειες τις επιδιώξεις μας. Να έχουμε άποψη ώστε η ευρωπαϊκή εξέλιξη να γίνει και δική μας εξέλιξη. Εμείς δεν πρέπει να είμαστε ουραγοί αποφάσεων άλλων. Πρέπει να γίνουμε συμπρωταγωνιστές με μακροπρόθεσμη στρατηγική, να έχουμε παρουσία στις διαπραγματεύσεις και να αναπτύσσουμε συνεχείς πρωτοβουλίες. Με τον τρόπο αυτό και μόνο θα εξασφαλίσουμε η ευρωπαϊκή ενοποίηση να συμβάλει στους αναπτυξιακούς μας στόχους, στη μείωση των διαφορών ανάμεσα στο Βορρά και στο Νότο και στην οικονομική και κοινωνική συνοχή.

Στα Βαλκάνια οφείλουμε να δημιουργήσουμε στηρίγματα που θα διευρύνουν τις δυνατότητες δράσης μας και θα αποτελούν διαπραγματευτικό πλεονέκτημα απέναντι στους κοινοτικούς εταίρους. Χρειάζεται γι' αυτό να έχουμε λόγο και συμμετοχή στις βαλκανικές πρωτοβουλίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

1. Η διεύρυνση σχέσεων φιλίας και συνεργασίας δεν πρέπει να βασίζεται στην «πολιτική αξόνων» ή σε ευκαιριακά κριτήρια συγκυριών, όπως και πρέπει να ξεπεράσει τη «νομικίστικη» προσέγγιση των συμφώνων φιλίας.
2. Χρειάζεται η ουσιαστική επικοινωνία-συνεργασία πολιτών και κοινωνιών, η ανάπτυξη και διεύρυνση οικονομικών σχέσεων, τόσο από ιδιωτικούς όσο και από δημόσιους φορείς και η προώθηση της οικονομικής διασυνοριακής ή παραμεθόριας δραστηριότητας. Χρειάζεται περισσότερη πληροφόρηση και διάλογος. Τα βόρεια σύνορά μας παραμένουν σε μεγάλη έκταση κλειστά.
3. Η πολιτική μας απέναντι στον Ελληνισμό της διασποράς στα Βαλκάνια πρέπει να είναι μια σταθερή πολιτική για τα δικαιώματά του ως μειονότητας, με στόχο τη δημιουργική συμβολή του στις επιτόπιες κοινωνίες.

Η Ελλάδα μπορεί να παίξει ένα καθοριστικό ρόλο στην περιοχή που θα συμβάλει στην ανάπτυξή της. Αρκεί να κατανοήσει ότι για τα Βαλκάνια του 2000 η εθνική στρατηγική πρέπει να είναι διαφορετική από εκείνη του 1912.

Η αμφιβολία για τις δυνατότητες της χώρας, τα ερωτήματα αν ο τόπος έχει μέλλον δικαιολογούνται όσο κυριαρχεί μια διαχειριστική αντίληψη της πολιτικής. Οσο αποδεχόμαστε ότι οι κυβερνήσεις υπάρχουν για να αντιμετωπίζουν τρέχουσες δυσκολίες και κατά τα άλλα μία ενδογενής δυναμική του συστήματος προσδιορίζει από μόνη της τις κατευθύνσεις: Ας αρνηθούμε αυτή τη παθητική στάση. Ας δούμε το μέλλον ως πρόκληση για πρωτοβουλία, δημιουργικότητα, ως ευκαιρία να πραγματοποιήσουμε οράματα. Τότε θα είναι δικό μας.